

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2021 OVK2

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Lukioskoulu

Sopimuksen tarkoitus:

Tällä operatiivisella sopimuksella toimialajohtaja ja palvelualuejohtaja sopivat kasvatus- ja opetuslautakunnan ja kaupunginhallituksen välisen strategisen sopimuksen asettamien tavoitteiden mukaisesta palvelutoiminnan laajuudesta ja resursseista sekä toimista palvelutuotannon kehittämiseksi. Turun iltalukio tarjoaa aikuislukioskoulutusta sekä vankilaopetusta Saramäen vankilalle. Turun suomenkielinen työväenopisto tarjoaa monipuolisen valikoiman erilaisia kursseja.

1. Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Lukioskoulutuksen tehtävänä on tuottaa korkeatasoista koulutusta, mikä antaa kaikille opiskelijoille tasa-arvoisen mahdollisuuden jatko-opintoihin. Lukiossa otetaan säädösten mukaisesti huomioon opiskelijan opiskeluun liittyvät yksilölliset tarpeet. Opetuksessa kehitetään uusimpia pedagogisia menetelmiä, ja lukioskoulu on laadullisesti valtakunnallista huippua. Turun suomenkielisessä työväenopistossa toteutetaan vapaan sivistystyön koulutusta, jonka tavoitteena on tukea opiskelijoiden aktiivista kansalaisuutta, itsensä kehittämistä ja yhteisöllisyyttä. Työväenopiston rahoitusmuodot ovat valtionosuus, valtionavustus ja opiskelijoiden omarahoitusosuudet. Työväenopisto tarjoaa monipuolisesti eri alojen kursseja. Toiminnassa otetaan erityisesti huomioon maahanmuuttajien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten koulutustarpeet.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Lukioskoulutuksessa jatketaan opettajien tietoteknisten taitojen koulutusta. Opettajien, rehtoreiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen on entistä tärkeämpää. Verkkoopagogisia menetelmiä kehitetään lukioiden yhteistyöllä ja yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa. Huomioon on otettava korona-epidemian jatkuminen. Lukioskoulutuksen ja lukioiden 1.8.2021 käyttöön otettava uusi opetussuunnitelma tuo opetukselle uusia mahdollisuuksia mutta työllistää käyttöönottovaiheessa. Mahdolliseen oppivelvollisuusiän korotukseen ja toisen asteen koulutuksen maksuttomuuteen on varauduttava hyvissä ajoin. Työväenopiston toiminnassa huomioidaan edelleen maahanmuuttajien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten koulutustarpeet. Opetusta järjestetään valtakunnallisten koronaohjeistusten mukaan. Vaarana on suunniteltujen kurssien peruuntumisia.

Toimintaympäristössä tapahtuneet poikkeamat (31.5.21): Koronaepidemian aiheuttama kuormitus henkilöstölle ja opiskelijoille oli kevään aikana merkittävä. Lisäksi valmistauduttiin oppivelvollisuudenpidentämiseen ja uuden opetussuunnitelman käyttöönottoon.

1.3 Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä</i>	174	186							
Opettajat ict koulutuksessa			200	200	200	200			
Yo-kirjoitusten arvosanojen ka		4,66	4,88	4,89	4,81	4,85			
Turkulaisten 16-18 -vuotiaiden määrä	4 881	4 788	5 031	5 028	5 126	5 154	5 312		
- suomenkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	3 881	3 750	3 972	3 933	3 960	3 954	4 017		
- ruotsinkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	276	277	274	278	288	285	320		
- muunkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	724	761	785	817	878	915	975		
16-vuotiaiden määrä Turun seutukunnassa (ennuste Tilastokeskus)	3525	3392	3339	3462	3537	3465	3522		
16-vuotiaiden määrä Turussa (ennuste)	1585	1472	1526	1547	1665	1549	1641		

*Lähde: Turun kaupungin väestöennusteet 2020 – 2051 koko väestölle, ruotsinkieliselle väestölle ja muunkieliselle väestölle (15.5.20). Määrät suomenkieliselle väestölle on saatu vähentämällä koko väestön määristä ruotsinkielisten ja muunkielisten määrät. http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/lohdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennuste_2020?rs:embed=true

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Lukiokoulutus on valtakunnallisesti kehittämässä lukiokoulutusta ja erityisesti yhteistyössä Espoon, Helsingin, Jyväskylän, Oulun ja Tampereen kaupunkien kanssa. Erityinen painopiste vuoden 2021 aikana on lukion uuden opetussuunnitelman valmistelu ja toimeenpano. Edelleen painotetaan opettajakunnan digitaalisten taitojen kehittämistä sekä yhteistyötä työelämän ja korkeakoulujen kanssa valmisteilla olevan uuden opetussuunnitelman hengessä. Toiminnassa pyritään kiinnittämään erityistä huomiota henkilökunnan ja opiskelijoiden hyvinvointiin ja jaksamiseen. Sivistystoimialan yhteinen painopiste on STEAM-koulutus.

2. Toiminnalliset tavoitteet

2.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Toteutuma 31.5.2021	Ennuste 31.12.21	Seuranta- väli
Opiskelijavirtauma	K/T	3200	3116		3300	3284	3300	½ vuotta
Päiväluokit		530	510		510	420	430	
Ilталukion tutkintoon johtava koulutus		15 000	15 000		15 000	2600		
Tsuto								
Opetustunnit/Tsuto	V	18 850			19 000	8850		3 kk
Päiväluokit kokonaiskustannus €/opisk	V	6200	6072		6300			12 kk
Päiväluokit opetukseen €/opiskelija	V	4050	4222		4150			12 kk
Ilталukio kokonaiskustannus €/opiskelija	V	3850	3810		3850			12 kk
Ilталukio opetukseen €/opiskelija	V	2750	3177		2850			12 kk

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyymi; LV=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus

2.2 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut tavoitteet

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/ alataavoite	Palvelualueen tavoite	Talousarvio 2021 mittari	Toteutuma 31.5.21	Ennuste 31.12.21	Mittarin seuranta- väli	Vas- tuuyk- sikkö
Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla	2.2.1.	Kaikki opettajat sitoutetaan LOPS 21 –prosessiin.	Kaupunkitason LOPS on valmis ja lukiokohtaiset valmisteilla	Kaupunkitason sekä lukioiden LOPS on hyväksytty jaostossa.	LOPS on otettu käyttöön	Kerran vuodessa	Palvelualueen jory
Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	2.2.2.	Opettajien tietoteknistä osaamista lisätään järjestelmällisellä tarpeiden vaatimalla koulutuksella. Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen lisääminen.	Järjestettyjen koulutusten määrä ja osallistujien määrä	Järjestettyjä koulutuksia 92 Osallistujien määrä 106,2 HTV		2 kertaa vuodessa	Palvelualueen jory

		<p>Strategista tavoitetta tukevat projektit: 24/7 Monitoimiareena Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt Paikkatieto ja avoin data Openväylät</p>	<p>TVT-koulutuksiin osallistuneiden opettajien määrä</p> <p>Kerttulin lukion tenttiakvaarion käyttäjämäärä</p>	-		<p>2 kertaa vuodessa</p> <p>kerran vuodessa</p> <p>kerran vuodessa</p>	
Tuetaan positiivisen rakennemuutoksen toteutumista koulutuksen keinoin		<p>Lukiolaisten matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen lisääminen</p> <p>Strategista tavoitetta tukevat projektit: Tutoriaalinen oppimisympäristö lyhyen matematiikan opiskeluun (TUOMO) jatkehanke STEAM Turku</p>	<p>Pitkän matematiikan opiskelijoiden määrä</p> <p>STEAM-kursseja valinneiden määrä</p>	-		<p>kerran vuodessa</p> <p>kerran vuodessa</p>	
Työelämätaitojen ja yrittäjyysosaamisen vahvistaminen		<p>Opetus- ja ohjaushenkilöstön työelämä tietoisuuden lisääminen.</p> <p>Esitetään lukion päättävien osaamista ja tietoisuutta jatko-opinnoista ja työelämästä. Tavoitteena tukea ja edistää nopeampia siirtymiä lukio-opinnoista jatko-opintoihin ja työelämään.</p> <p>Strategista tavoitetta tukevat projektit: Lukion työelämäkumppanit Innoheimo</p>	<p>Työelämäagenttiopettajien määrä</p> <p>Yritysten kanssa yhteistyössä toteuttavien kursien määrä ja niihin osallistuvien lukiolaisten määrä</p>	-		<p>kerran vuodessa</p> <p>kerran vuodessa</p>	
Opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen		<p>Opiskelijahyvinvointia lisäävien ohjaus- ja tukitoimien kehittäminen.</p> <p>Strategista tavoitetta tukevat projektit: Erityisesti lukiossa</p>	<p>Kouluterveyskeskus</p> <p>Uusien, toteutettavien toimintamallien toteutumisen seuranta</p>	Mallin on valmistunut ja otetaan käyttöön lv. 2021-2022		joka toinen vuosi	Rehtori
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	2.2.7 3.1.4	<p>Työväenopisto</p> <p>- nuorten tavoittaminen opiskelijoiksi</p>				2 kertaa	

		- työttömien tavoittaminen opiskelijoiksi		<ul style="list-style-type: none"> • nuorten tavoittaminen opiskelijoiksi: 300 • työttömien tavoittaminen opiskelijoiksi: 180 		vuodessa	
Yksinäisyyden vähentäminen (sisältää mm. maahanmuuttajuuden ja aktiivisen kansalaisuuden)	2.1.3 2.2.1 3.2.3	<p>Työväenopisto</p> <ul style="list-style-type: none"> - maahanmuuttajien kotoutumista tukevat koulutukset - eläkeläisten aktiivisuutta tukevat koulutukset - erityistä tukea tarvitsevien koulutukset - opiskelijoiden osallisuuden lisääminen - matalan kynnyksen kurssit 		<ul style="list-style-type: none"> • maahanmuuttajien kotoutumista tukevat koulutukset: 3910 (sis. suomi 1500, monikultt. opetus 90, koto 770, koko 1550) • eläkeläisten aktiivisuutta tukevat koulutukset • erityistä tukea tarvitsevien koulutukset: 120 • opiskelijoiden osallisuuden lisääminen • matalan kynnyksen kurssit 		2 kertaa vuodessa	
Lisätietoja:							

Muut

Tavoitteen peruste (=mistä tavoite on johdettu, esim. ohjelma tai normi)	Palvelualueen tavoite	Talousarvio 2020 mittari	Toteutuma 31.5.21	Ennuste 31.12.21	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyksikkö
Kasvatus- ja opetuslautakun- nan päätös 21.11.2018 §187	Lukion ryhmäkoot pää- sääntöisesti alle 40 opiskelijaa	Yli 40 opiskelijan ryhmien määrä	-		kerran vuodessa	Palvelualuejohtaja
Lisätietoja:						

2.3 Projektit

Hanke	Projekti	Budjetti	Yleinentilannekuva	Tilanneyhteenveto
	Liikkuva 2. aste II			Liikkuva 2. aste II -projektin toteutus päättyi 31.7.2021. Hankekausi sujui pääsääntöisesti suunnitelmien mukaisesti. Alkuperäiseen hankesuunnitelmaan tehtiin muokkauksia muutoshakemuksella koronapandemiasta johtuvan etätyös- kentelyn vuoksi. Hanke toteutettiin suunnitellussa aikatau- lussa ja toiminnalle oli myönnetty riittävästi resursseja. Ko- konaisbudjetti jäi hieman alle suunnitellun määrän. Tähän vaikutti mm. tuotetoimituksien ja laskutuksen viivästymi- nen. Opiskelupäivän liikunnallistamisen toimintamalleja kehi- tettiin neljän eri tavoitekokonaisuuden mukaisesti. Tavoite- kokonaisuudet olivat opetusmenetelmien kehittäminen, op- pimisympäristöjen kehittäminen, opiskeluyhteisöjen kehittä- minen ja yhteistyön kehittäminen. Oppilaitoksien nykytilan arvioiden perusteella kaikissa toiminnan osa-alueissa oli po- sitiivista kehitystä. Liikunnallistamisen toimintamallit edistä- vät opiskelijoiden ja opettajien hyvinvointia sekä jaksamista arjessa.
	Liikkuva 2. aste III			Liikkuva 2. aste III -projekti on käynnistynyt 1.8.2021 suunni- telmien mukaisesti.
	LUKE-verkoston alueel- linen koordinointi			Kevään aikana ei koronaepidemian vuoksi ole voitu järjestää alueellisia LUKE-verkoston tilaisuuksia.

Hanke	Projekti	Budjetti	Yleinentilannekuva	Tilanneyhteenveto
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Lukiolaisten opiskelijalaitteet			Projekti käynnistetty. Projektiryhmä ja ohjausryhmä perustettu. SITO projektipäällikkö Jouni Paakkinen. IT-palveluiden projektipäällikkö Kimmo Saarto. Ensimmäisen vuoden laite-toimitukset toteutettu aikataulussa 08/2021. Laskinohjelmisto hankittu ja otettu käyttöön 08/2021.
Sito/STEAM Turku	Lukion työelämäkumppanit			Projekti eteni keväällä 2021 hankesuunnitelman mukaisessa aikataulussa lukuun ottamatta niiden työelämälähtöisten pilottiprojektien toteuttamista lukioissa, jotka jouduttiin koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilan ja rajoitusten vuoksi perumaan tai jälleen kerran siirtämään seuraavaan lukuvuoteen (esim. Viking Grace -risteilijä Turun klassillisen lukion oppimisympäristönä -pilotti). Työ projektissa syntyneiden hyvien yritys- ja korkeakoulu yhteistyön mallien juurruttamiseksi osaksi toimintakulttuuria eteni suunnitelmien mukaisesti. Tulosten juurruttamiseksi kuvattiin työelämä- ja korkeakoulu yhteistyön hyvät käytännöt osaksi elokuussa voimaan astuvia uusia opetussuunnitelmia ja tulevan lukuvuoden opintojaksoja sekä varattiin niiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit, tehtiin syntyneet hyvät käytännöt näkyviksi lukio-opiskelijoille (Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö Turun lukioissa -verkkosivu) sekä sovittiin työelämä- ja korkeakoulu yhteistyön vastuuhenkilöistä resurssineen (Turun lukiokoulutuksen korkeakoulu- ja työelämäyhteistyötiimi). Projekti päättyi 31.7.2021.
	Lukiouudistuksen valmistelu ja toimeenpano Turun lukiokoulutuksessa			Kevään-21 aikana viimeisteltiin koulukohtaisia opetussuunnitelmia ja aloitettiin kaikkien lukioiden yhteisen kieliprofiilin tekeminen. Kaikki lukiot eivät saaneet käytettyä kaikkea heille ops-työhön suunnattuja resursseja (henkilöstökulut ja toimintatoni asiantuntijapalveluiden hankkimiseksi opistyön tueksi). Tästä syystä rahoittajalta anottiin projektille jatkoaikaa, joka hyväksyttiin ja projekti sai jatkoajan vuoden 21 loppuun. Alkukesästä tehtiin työsuunnitelmat uusien koulukohtaisten opetussuunnitelmien jalkauttamiseksi, ryh-

Hanke	Projekti	Budjetti	Yleinentilannekuva	Tilanneyhteenveto
				mänohjauskäytäntöjen hyvien mallien levittämiseksi eri koulutaloihin, kieliprofiilityöskentelyn jatkamiseksi sekä laatu-järjestelmän toimeenpanemiseksi syksyn 2021 aikana.
	Tuetusti tavoitteisiin – koronaviruksen vaikutusten tasoittaminen Turun lukioissa			Rahoittaja on tehnyt 26.3. päätöksen avustuksen käyttäjän pidentämiseksi tammikuun-22 loppuun ja käyttöoikeuden laajentamiseksi koskemaan kaikille lukio-opiskelijoille suunnattuun lisäopetukseen ja -tukeen. Lukiokohtaiset rahan-käyttösuunnitelmat eivät ole koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilanteen (hybridi- ja etäopetus) vuoksi toteutuneet kaikissa lukioissa suunnitelmien mukaisesti ja osa lukioista ei ole saanut heille suunnattuja rahoja käytettyä suunnitellussa aikataulussa. Loppukeväästä käytiin läpi koulukohtaisesti talouden toteuma ja kokonaistilanne, arvioitiin loppukevään ja kesän kustannukset sekä aloitettiin syksyn työsuunnitelmien tekeminen ja tarvittavan lisätyövoiman rekrytointien valmistelut.
	Uuden lukion tutoropettajat Turun seudulla			Projektin tuloksena syntyi Turun seudun lukioiden tutoropettajaverkosto, joka antaa vertaistukea uusien pedagogisten LOPS:a tukevien mallien juurruttamiseksi Turun alueen lukioissa. Verkoston toiminnasta tiedotetaan omalla sivustolla osoitteessa: https://blog.edu.turku.fi/lukiontutoropettajat/ Verkoston tutoropettajat tarjoavat opettajille vertaistukea n. kerran kuukaudessa järjestettävissä TEAMS-etäkahviloissa, joissa käsitellään eri teemoja. Turun seudun opetusfoorumin (TSO) lukiojaoston puheenjohtaja toimii jatkossa verkoston yhteyshenkilönä. Toiminnan markkinointiksi teetätettiin tutoropettajaverkoston toimintaa esittelevä julkiste (sekä suomen- että ruotsinkielinen). Turun kaupunki osallistuu verkoston toiminnan vetämiseen ja kehittämiseen yhden kurssin resurssilla lukuvuonna 2021-2022. Turun lisäksi verkoston toimintaa vetää ja kehittää lukuvuoden 2021-2022 Kemiönsaari, Mynämäki, Naantali ja Paimio. Projekti on päättynyt 30.6.2021.

3. Taloudelliset tavoitteet

3.1 Määrärahat

1.000 €	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 muutoksin	Toteutuma 31.5.21	Ennuste 31.12.21
Tulot	1 220	1 496	1 319	477	1 319
Menot	24 086	25 168	25 238	10 322	26 120
Netto	-22 866	-23 672	-23 919	-9 846	-24 800
Muutos-% (netto)	-1,9	3,5	1,0	58,8	3,7

4. Resurssien käyttö

4.1 Työvoiman käyttö

	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 muutoksin	Toteutuma 31.5.21	Ennuste 31.12.21
HTV	261,9		271	296,1	
Palkat ja palkkiot, 1.000 €	13 812	14 099	14 187	6 108	14 482
Sijaistus, %	66,2		60,0	76,2	
Sairauspoissaolo, %	1,5		1,4	2,0	
Lisätietoja:					